

Introduktion till HFS Temadag om alkohol 2014-12-11

Frågor om alkohol är viktiga och borde kunna
ställas oftare

Kerstin Damström Thakker, Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin,
Stockholms läns landsting, Ordförande HFS Temagrupp Alkoholprevention

Vad som tas upp denna temadag om alkohol

- Föreläsningar och visning av tre webb-utbildningar
- En presentation av Temagrupp Alkoholprevention – som välkomnar fler intresserade deltagare
  - <http://www.hfsnatverket.se/>
  - <http://www.hfsnatverket.se/sv/alkoholprevention/>
  - <http://www.hfsnatverket.se/sv/alkoholprevention-deltagare/>
  - <http://www.hfsnatverket.se/sv/alkoholscreening/> (2006, 2008, 2010, 2012, .. 2015)
  - <http://www.hfsnatverket.se/sv/relaterade-lankar/> (andra viktiga aktörer och intressanta rapporter)
  - <http://www.hfsnatverket.se/sv/hfs-material-att-ladda-ner/> (Goda levnadsvanor gör skillnad, Dryckesdagbok)
- Bokbord med intressanta material

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

Vårdbarometern: Befolkningsundersökning 2011, 2012 och 2013

”Det är positivt om läkare eller annan vårdpersonal diskuterar mina levnadsvanor med mig, *t ex kost, motion, tobak och alkohol*”

	2011	2012
• Instämmer helt/delvis	84%	79%
• Varken eller	11%	14%
• Tar helt/delvis avstånd	5%	8%

”Om motion och bättre kostvanor ger lika bra, eller till och med bättre effekt än läkemedelsbehandling tycker jag att hälso- och sjukvården ska stödja mig att ändra mina levnadsvanor istället för att skriva ut läkemedel”

	2012	2013
• Ja, instämmer helt/delvis	79%	86%
• Varken eller	14%	10%
• Tar helt/delvis avstånd	8%	4%

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

Nationell Patientenkät: 2011, 2012 och 2013

”Diskuterade läkaren/någon annan ur personalen/behandlare **alkoholvanor** med dig”?

	2011	2012	2013	2014
Primärvården				
• Ja, vid detta besök	9%	9%	10%	-
• Ja, under det senaste halvåret	9%	9%	10%	-
Specialiserad öppenvård sjukhus				
• Ja	-	15%	-	16%
Psykiatrisk öppenvård				
• Ja	-	53%	-	55%

Alkohollinjens klienter

	Män	Kvinnor
AUDIT-poäng	M=22,7	M=22,0
Kontakt med hälso- och sjukvården	71%	79%
Läkare eller annan sjukvårdspersonal har då		
• ställt frågor om dina alkoholvanor	35%	26%
• gett råd om att förändra dina alkoholvanor	19%	15%
• gett hjälp att förändra dina alkoholvanor	4%	5%

HFS nationella alkoholscreeningsdag 2012: 1

Patienter i öppen och sluten vård

Riskfylld alkoholkonsumtion (vecko- eller intensivkonsumtion)

- Män 20% (0, 8-30%, vc 21%)
- Kvinnor 12% (0, 4-36%, vc 13%)

Riskabla alkoholvanor (AUDIT)

- Män 14%
- Kvinnor 11%

HFS nationella alkoholscreeningsdag 2012: 2

Patienter med riskfylld alkoholkonsumtion

Har funderat på/är fast besluten/har börjat minska alkoholkonsumtionen

- Män 44%
- Kvinnor 40%

Den egna alkoholkonsumtionen kan möjligen/troligen/helt säkert ha påverkat aktuellt sjukdomstillstånd

- Män 20%
- Kvinnor 11%

HFS nationella alkoholscreeningsdag 2012: 3

Patienter motiverade att förändra sina alkoholvanor om var de helst skulle vilja få hjälp

- På egen hand Män 78%   Kvinnor 74%
- På sjukhuset 5%
- På vårdcentralen 8%
- FHV 1%
- Internet 2%
- Telefon 2%
- På annat sätt 6%

-

Hälsa-och sjukvårdspersonalens syn på rådgivning om alkohol. Socialstyrelsen 2014: 1

Enkät till sjukvårdspersonal 2012

Det är ganska/mycket viktigt med rådgivning vid riskbruk av alkohol inom hälso- och sjukvården 83%

Arbetar i ganska/mycket stor utsträckning med rådgivning kring riskbruk av alkohol 27%

- Barnmorskor 58%, kuratorer/psykologer/läkare 41-45%

Har ganska/mycket stor ämneskompetens i riskbruk av alkohol 46%

- Barnmorskor 73%, kuratorer 70%, läkare/psykologer 54%

-

HFS-nätverkets indikatoruppföljning 2011-2013: 1

Preventiva program tillämpas angående riskbruk av alkohol

	2011	2012	2013
• >75% av verksamheterna	5%	4%	4%
• 50-75% av verksamheterna	16%	16%	16%
• 25-50 % av verksamheterna	35%	29%	31%
• <25%	28%	29%	31%
• Nej/Ej datakälla	17%	22%	18%

HFS-nätverkets indikatoruppföljning 2011-2013: 2

Riskbruk av alkohol dokumenteras i journalsystem så att det kan följas upp i årsuppföljning

	2011	2012	2013
Tillfrågade			
• Ja	23%	25%	36%
• Delvis	49%	35%	33%
• Summa	72%	60%	69%
Genomförda			
• Ja	9%	18%	27%
• Delvis	44%	33%	33%
• Summa	53%	51%	60%
Uppföljda			
• Ja	5%	12%	9%
• Delvis	35%	29%	33%
• Summa	40%	41%	42%